

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VIII. Qui ex Timore præceptum facit, aliter quàm debeat, facit, & ideo jam non facit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

Sacrilegium committi, res est omnino explorata. Secundum complectitur vasa & quaecumque Ecclesiae suppellectilem, interveniente consecratione vel benedictione ad DEI cultum ordinatam; quæ, cum Divino cultui deserviat, ejus indigna tractatio cedit in injuriam Dei & contra omne dubium sacrilega est. Eadem ratio est sacrarum Reliquiarum, imaginum Dei & Sanctorum: si, quatenus familiares & peculiare amici Dei sunt, irreverenter habeantur, Lessius *Lib. 2. de J. & J. cap. 45. n. 17.* & Suarez *Tract. 3. de Relig. lib. 3. cap. 6.* Ad tertium genus pertinent res seu bona temporalia mobilia & immobilia juraque Ecclesiarum, Monasteriorum, aliorumque sacrorum & Religiosorum locorum; quorum etiam defraudatione, injustâ invasione, occupatione, ablatione, usurpatione Sacrilegiû committi, liquet *ex can. Sunt qui 3. can. Sacrilegium 4. can. Omnes 5. Et. q. 4. cit.* Ratio est; quia etiam hujusmodi res aliquo modo sacræ & ad Dei cultum ordinatæ sunt, quatenus ad Ecclesiae fabricam conservandam reparandamque, ad paranda, quæ ad Sacrificia & divina Officia ritè peragenda necessaria sunt, ad salaria & sustentationem Ecclesiae ministrorum sunt destinata, S. Thomas *cit. art. 3. cit.*, Lessius *n. 18.* & Palao *n. 9.*

REGVLÀ VIII.

Qui ex Timore præceptum facit, aliter quam debet, facit: & ideo jam non facit.

SUMMARIUM.

1. Regula difficultas.
2. Præceptum timore Filiali, Servili vel Mundano,
3. Et quoad substantiam tantum impleri potest.

4. Conciliatio Regula cum Fidei doctrina,
5. Et verum ejus sensus.

Regulæ huic in speciem adversatur S. Synodus Trident. *sess. 6. cap. 6.* gehennæ timorem ad impii justificationem concurrere, asserens magisterio Veteris & Evangelicæ legis; cum *Initium sapientiæ timor Domini sit*, Ecclesiastici *cap. 1. v. 16.* & ad præceptorum suorum observantiam eò nos moveri Deus voluerit in Moisaica, *Quid dominus Deus tuus petit à te, nisi ut timeas Dominum Deum tuum*, & *ambules in viâ ejus*, Deuteron. *cap. 10. v. 12.* & Nova seu Gratæ Lege, *Time te, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam*, Lucæ *cap. 12. v. 28.*

At revera nec Divina Oracula nec definitio Synodalis Regulæ huic adversatur: ut planè constabit, si discrimen statuatur,

Imprimis cum D. Thoma *2. 2. q. 19. art. 2.* Suarez *de Virtut. Theolog. Tract. 2. disp. 1. f. 4. à pr.* & Laiman *Lib. 5. tract. 6. cap. 1. n. 10.* inter triplicem Timorem Filialem, servilem & Mundanum: quorum primò seu Filiali præceptum implens & à peccato abstinens, sicut bonus filius patris, sic ipse Dei, summi & infiniti Boni offensam veretur: qui timor fundatur in Charitate, cujus est actus. Alterò & Servili timore ductus id præstat; quòd præcepti violatio & peccatum poenæ à Deo infligendæ afferat reatum: qui timor, licet, cum rationem causæ solùm impulsivæ habet, honestus & laude dignus sit, secundum *P. 16. 12. & 28. & cap. 6. cit.* cum sit actus Spei Theologicæ, quæ & bonorum à Deo provenientium consecutionem & malorum ab eo infligendorum aversionem speramus: malus tamen esse potest, estque, si poenarum infernalium me-

Ium metus impletionis præcepti & fugæ peccati motivum finale sit ac principale: ut, si infernus non esset, peccandi voluntatem quis haberet. Postremò seu Mundanò timore coactus ad legis impletionem movetur & à transgressione abstrahitur solò metu pœnæ ab hominibus infligendæ: ut Laiman *cit. n. 10.* vel, ut *arr. cit.* S. Thomas vult, metu amittendi bona mundi, opes, famam, vitam &c.

3. Deinde inter præcepti impletionem quoad substantiam duntaxat, & cum merito apud Deum: quarum prior res præcepta præcisè actu humanò seu voluntariò & liberò, etiam malò, ponitur: posteriori vero ponitur per actum humanum moraliter bonum & virtuosum, Deòque placentem & meritorium. Unde

4. Expedita est conciliatio propositæ Regulæ cum lege Divina & definitione Synodali; cùm ille de timore Humano aut merè Servili, habente rationem causæ finalis ac principalis, & de impletionem præcepti quoad nudam actûs substantiam: Tridentinum autem & S. Scripturæ textus de timore Servili, habente rationem causæ solùm impulsivæ, aut Filiali: & de impletionem præcepti cum merito sint exaudiendi. Quare

5. Regulæ sensus verus est, *Qui actum præceptum facit ex timore mundano, aut merè servili ita constituto; ut penarum metus impletionis præcepti non sit causa solùm impulsiva, sed finalis, conjuncta cum voluntate peccandi, si infernus non esset, id aliter, quàm debet, facit.* Ratio est; quia id cum peccato, & sine ullo apud Deum merito facit. Idem ferè statui potest de intentione; cùm, qui rem præceptam vg. auditionem Missæ exequitur malâ intentione, id aliter, quàm debet faciat; quia id facit cum peccato & sine merito apud Deum. Unde hi tales à S. Augustino, præceptum non facere, dicun-

tur; quòd, id merè serviliter aut cum mala intentione facientes; perinde quoad meritum habeantur, ut id non facientes.

REGVLA IX.

Defleat peccator; quia offendens in Uno factus est Omnium reus.

SUMMARIUM.

1. *Difficultas Regula,*
2. *Restringenda ad effectus peccati negativos,*
3. *Verus ejusdem sensus,*
4. *Et interpretatio altera,*
5. *Dogmate Apostolico confirmatur.*

Difficilis hæc Regula primò occursum apparet; cùm blasphemias non semper periuri, nec raptores, homicidæ, aut fures, adulteri semper sint: & blasphemias, perjurii, rapinæ, homicidii, furti & adulterii peccata non specie duntaxat, sed genere, sive ut Philosophi loquuntur, non solò numero, sed specie differre: eorùmque unum alterò, plura unò graviora esse, majorèque pœnam promereri, inficias ire aut vocare in dubium, Orthodoxorum nemo aufit. Quò ergo Jure aut ratione omnium pronuntiat reus, qui unicum perpetravit?

Argumenti istius vim ut enervarent, Interpretes Regulæ & Apostolicæ sententiæ expositiones varias excogitarunt. Mihi præ aliis satisfaciunt, qui eam restringunt ad effectus peccati negativos, ut sunt privatio amicitiæ Dei, gratiæque sanctificantis & virtutum infusarum, jactura meritorum & præmii vitæ æternæ jurisque ad ea: non de ipsa peccatoris conver-